

REPERTOÁROVÁ PŘÍLOHA AMATÉRSKÉ SCÉNY

DIVADELNÍ HRY

PROVĚŘENÉ JEVIŠTĚM

Letošní repertoárová příloha Amatérské scény byla až do předchozího čísla věnována dramatické určené dětskému publiku. Tímto číslem se vracíme k hrám pro dospělé. V pořadí devatenáctým titulem z této repertoárové oblasti je původní hra **Martina Františáka** s názvem **DOMA**. Hra vznikla ve spolupráci s členy divadelního souboru Jana Honsy v Karolince a v tomto souboru byla také poprvé uvedena v březnu 2005 u příležitosti znovuotevření divadla v Karolince a konání 1. ročníku krajské postupové přehlídky činoherního a hudebního divadla a činoherního divadla pro děti (viz článek Simony Bezouškové v AS 2/2005, str. 62 a prof. Jana Císaře v AS 3/2005, str. 37). Soubor z Karolinky byl s hrou Doma nominován na přehlídku celostátní, tj. FEMAD Poděbrady / Divadelní Třebíč. I zde v konkurenci dalších 21 inscenací byla nejúspěšnější a byla nominována na Jiráskův Hronov 2005. I zde se stala událostí číslo jedna. Na stránkách věnovaných letošnímu Jiráskovu Hronovu si můžete přečíst jednak recenzi na hronovské představení, píše se o ní i na jiných místech, např. viz článek *Faktografie* 75. JH. Bude o ní jistě psát v druhé části své statě *Hron-off 05* profesor Jan Císař v příštím AS.

MARTIN FRANTIŠÁK se narodil 5. 3. 1974 ve Valašském Meziříčí, kde v útlém mládí působil jako textař a performer v několika undergroundových seskupeních. Vystudoval divadelní fakultu JAMU v Brně, obor dramatická výchova, a poté také, coby žák Arnošta Goldama, činoherní režii. Režuruje v českých divadlech od Chebu až po Ostravu, je šéfrežisérem brněnského divadla pro děti Polárka a také vůdčí uměleckou osobností divadelního souboru Jana Honsy v Karolince. Další informace vám zprostředkuje rozhovor S. Bezouškové s Martinem Františákem v tomto čísle AS.

Namísto obvyklého dramaturgického pendantu, poukazujícího případně inscenátory na kvalitu a úskalí textové předlohy, přetiskujeme výstižná slova prof. Jana Císaře, která věnoval inscenaci hry Doma po jejím uvedení na FEMADu v Poděbradech (AS 3/2005 – Tříšť). O **dramaturgický pendant ke hře** vás ale neochudíme, **naleznete jej v příštím čísle AS.**

Kontakt na autora lze získat v redakci Amatérské scény v NIPOS-ARTAMA u dr. Milana Strotzera – tel. 221 507 956-7, e-mail: mistr@nipos-mk.cz.

Milan Strotzer

O INSCENACI HRY DOMA

MARTINA FRANTIŠÁKA

/.../ Je opravdu vklíněna do naprosto konkrétní reality, beskydské přírody, lidských vztahů a osudů lidí tohoto kraje, do jejich nářečí. Vlastnost amatérského divadla, již jsem na počátku

nazval „sousedskostí“, se tu projevuje jako *mateřština*, jak to nazval v diskuzi o inscenaci v Poděbradech Milan Strotzer. Mateřština jako naprosto přirozené splnutí s minulostí i přítomností, fyzickou podobou i duchem místa, v němž žijeme a jenž je nám *domovem*, celým naším bytím. O tomhle hrají ochotníci z Karolinky. Toto zaklínění do konkrétní určité reality přerůstá organicky, samozřejmě, nenásilně a jaksi bezděky, ale zákonitě v jiné, další dimenzi současnosti. Jednotlivé naprosto reálné prvky se synchronně přiřazují k sobě navzájem, vyjevují nový, jiný smysl a stávají se symbolem celé naší přítomnosti. Ptají se naléhavě po smyslu života, po změnitelnosti či nezměnitelnosti osudu, jež je člověku určen dědictvím po předcích, i syrovou naléhavostí dnešní sociální reality. Už jsem víckrát napsal a řekl, že texty vzniklé na půdě amatérských souborů mají jednu ohromnou hodnotu, postihují každodenní život v jeho reálných dimenzích. To platí i o inscenaci Doma. Ale *Martinu Františákovi*, jenž je tvůrcem (profesionálním) scénáře, scény i režisérem, se spolu s pozoruhodně nejen stylově vyrovnaným, ale postavy pevně a skoro sochařsky tvarujícím hereckým kolektivem podařilo zatím nejdále posunout hranici, jež fikcí rozšiřuje smysl inscenací míněné reality. K otázce, jaký život nám byl dán minulými generacemi a jak s ním dnes nakládáme, jak jej udržujeme, či ničíme.

/.../ Kdyby XIV. Národní přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla nepřinesla nic jiného než inscenaci Doma, mohla by být považována za úspěšnou. Neboť je to událost, která přesahuje hranice amatérského divadla. /.../

Jan Císař

MARTIN FRANTIŠÁK

DOMA

POSTAVY HRY:

ANTONÍN SENINSKÝ (ztracený syn)
JOSEF SENINSKÝ (otec - tata)
MARIE SENINSKÁ (Antonínova mrtvá matka)
JURA SENINSKÝ (Antonínův bratr, lesní dělník)
JOSEFEK SENINSKÝ (Antonínův bratr, hluchoněmý)
STRÝC (bratr Antonínovy matky)
JAN ČABLÍK (drobný zemědělec)
ČABLÍKOVÁ (jeho žena)
JIŘINA (jeho dcera, Antonínova milá)
TETIČKA (matka Čablíková, venkovská alkoholička)
MAJKA (hospodská, poštovní doručovatelka)
FARÁŘ (duchovní správce, důstojný pijan)
PEPOŠ (traktorista, obecný hasič)
SKÝPALA (myslivec, obecný hasič)
PILÁŘ (majitel pily, nastávající manžel Jiřky)
HASIČI, ZÁCHRANÁŘI, DECHOVKÁŘI (mohou, a nemusí být)

I. POHŘEB

(Stará chalupa, uprostřed matka uložená v rakvi, tikot hodin, čekání na poslední rozloučení. Hluchoněmý Josefek s maketou letadélka na provázku krouží nechápavě okolo maminky.)

JOSEFEK

E...? Eeee?! Eeeee!

(K rakvi přichází rodina. Otec, Jura a Strýc. Josefek se zklidní.)

TATA

Počkáme ještě... Čekala dlouho. Vyhlédala furt. Přes muškáty. Raz jsem došel z práce a pravím jí: Proč máš tolik pod hlavú? A ona praví: Přes muškáty z okna na Toncka nevidím. Nejde už? Podívej sa z verandy. Nejde-li? Povídám: Ide, už určitě ide. Je daleko ještě. Čím dál tím víc vyhlédala a pod hlavú víc a víc. Jak gdyby ty muškáty byly vyšší a vyšší. Dál a dál viděla. Kdoví či ho neuviděla... No nic. Juro, podaj kladívko... Daj Josefku mamince pod hlavu. Enem ať vidí daleko, daleko...

(Zatloukají víko rakve. Do chalupy přicházejí sousedé, postavy hry, k poslednímu rozloučení. Farář krkolomně předčítá.)

FARÁŘ

**Eště sa jedenkrát ohlédni po tem kraju.
Na návsi v letní čas děcka si zasej hrajú.
Od pola do pola práší sa z horní strany.
V obilú leží chéb a džbánec malovaný.
Všude tu voní veselé vesnické kvítí.
Z kovárny u cesty formanská lampa svítí.
Život je dycky to, co naposledy ztratíš.
Gdyby sis aji přál, věcėj sa nenavrátíš.
Na krchov sedajú dva holubi siví.
Dyť ste tu všeci pořád eště živí!**

(Ozývá se falešná dechovka. Postavy postupně odcházejí. Rodina zvedá rakev. Hudba narůstá v rytmu. Rodina tancuje s rakví po místnosti. Josefek nechápavě a vyděšeně ječí. Hudba graduje. Chlapi si přehazují rakev prostorem. Jakoby ji nedokázali udržet v důstojném klidu. Odchází. Objevují se v pozadí. Pokládají rakev do země. Vše se zklidní.)

II. NÁVRAT Z „AMERIKY“

(Do místnosti vchází Antonín – ztracený syn. V ruce kufr. Hledí na katafalk stolu, přikrytý bílou krajkou. Ztrhne onu krajku. Pláče, anebo si popř. brouká. Například píseň o strýcovi. V pozadí pohřbívání matky.)

Antonínova píseň o strýcovi

**Strýc ke mni přišel
před týdnem v noci,
hořel jak surové
polena v peci.
Dlouho sem, dlouho,
pod horú spal,**

**nebylo s kým
bych pomudroval...
Dlouho sem, dlouho,
pod horú spal,
nebylo s kým...
Strýc ke mni přišel
před týdnem v lednu,
aby ně nebylo
jak samotnému.
Dlouho sem, dlouho,
pod horú spal,
nebylo s kým
bych pomudroval...
Dlouho sem dlouho,
nebylo s kým...**

(Antonín u stolu. Přichází k němu Strýc. Na hlavě motocyklovou helmu, na očích lyžařské brýle.)

STRÝC

Toncku!

ANTONÍN

Strýcu... Vitajte.

STRÝC

Ogare, vitaj. Vitaj.

ANTONÍN

Zestárnul jste.

STRÝC

Letí to od trnek do trnek. Tož tak... A jak ty býváš?

ANTONÍN

Bývám strýcu, bývám.

STRÝC

No ba. Sere furt!

ANTONÍN

Byl jsem dlouho pryč... Dlouho. Dneska jsem otevřel poštu...

STRÝC

Kdeže si býval?

ANTONÍN

V Americe.

STRÝC

Ja, v Americe... Mamu jsme pochovali. Vedla staříčka, hore. Lidí bylo plno. Od kostela navrch cesta plná. Blata bylo. Sere furt. Měli jsme boty od hlíny všeci... Nesli jsme ju na rukách. Pohřebák by nevyjel navrch. Zvonili dlouho, aj hasiči húkali... Babky z červeného kříža naříkali, myslivci střílali... Pan farář aj na tebe vzpomínal...

ANTONÍN

Strýcu, boty máte eště špinavé...

STRÝC

Ba. Tož vidíš. Všeci jich máme také....

ANTONÍN

Jak mamka umřela, strýcu?

STRÝC

Tož to bylo tak. Tata hledí na kalendář a praví Josefkovi, že mosí odvédst kozu k capovi. Zapsané bylo. Tož Josefek vedl kozu k capovi. Na řetázku pěkně. Hore pod Krbáckem kozu chytnul rapl. Ocas hore a davaj v kyty. To víš valí dom a méééé. Méééé. Mééé. Mama valí za Josefkem, ten furt za kozú. Mama: Jozkó! Jozka: Méééé. Mama naháňala hlupého Jozu aj kozu. Zadýchaná byla ve břehu celá a jak ji noha ujela, do potoka zletěla...

STRÝC

Tam pod lipkami, kde ste chytávali pstruhy. Šak víš...

ANTONÍN

A doktoři?

STRÝC

Co doktoři... ti napíšíu enem aspiriny, nebo ten pelaren.

ANTONÍN

Paralen, strýcu.

STRÝC

Co doktoři...? Paralen. Jezevcem aj psem mamu mazali... Chvílu to pomohlo, byla ti aj lepší ale potem ořech uschnul... Enem si pozpěvovala a dřímala a vyhlédala ťa z okna furt. Enem kde si. Přes muškáty. Ty byly větší a mama furt, Toncku, Toncku, Toncku. Tož co už včil navykládáme. Na, chyt' to! Tož chyt'. *(Hází Antonínovi placatici.)* Od Blažka.

ANTONÍN

Na maminku.

STRÝC

Na nebožku.

ANTONÍN

Tož na ňu.

STRÝC

Tož tak. Hore na ňu.
(Ozývá se dechovka. Pohřeb končí. Lidé se rozcházejí. Antonín odchází k hrobu, doprovázen strýcovým vyprávěním. Antonín u hrobu sám. V popředí se připravuje kar.)

III. KAR

(Antonín v pozadí nad hrobem matky. V popředí hospoda.

Chlapi u stolů. Tetka stojící s talířem a štamprličkou.)

TATA

Dajte si chlapi gulášu co budete chtět. Juro. Josefku. Chleba je toť.

SKÝPALA

Leje furt. Kdesi už to vzalo aj kus břeha... Dobrý je ten guláš.

ČABLÍK

Ze psa je lepší.

SKÝPALA

Já bych psa nejedl!

ČABLÍK

Co vykládáš. Švácnul by si po něm lopatú jak před týdněm, když jsme dolu u Bečvy bágrovali. Ráno zme ho pěkně naložili a na druhý deň nezbylo nic.

TATA

Není ze psa. Je srnčí. Dobrý.

TETIČKA

Já si dám. Je dobrý guláš. Bez hodinek těžko. Já, v jedenact aj pet mám u mostka v restaurante male pivo a borovičku. Ve dvanact aj tři, idu do domova na oběd. V jednu idu na roh a vypiju po obědě celé černé pivo. Doma bych sa aj natáhla, ale když nemám hodinky nemožu... Dobrý je ten guláš... Dobrý. Mně nikdo neňavaří. Furt, že ať idu do penzionu pro staré. Já!?

ČABLÍK

Už rači mamu nepite...

TETIČKA

Ty mě nebudeš vykládat synku. Ty ne. On furt do domova se mnú. Do chudobinca furt!

ČABLÍK

Mamo...! Potkána mám ve chlévě. Skypalo! Slibuješ, slibuješ... Kdy ho přijdeš zastřelit? Producýruje sa po chlévě... Majko, dones borovičky. Ta slivovica sa nedá piť...

PEPOŠ

Nevyrypuj. Šak je dobrá.

TETIČKA

Baže je dobrá... To je můj paralen...

ČABLÍK

Nepite už. Šak nedojdete...

TETIČKA

Ty mně nepomožeš! A ve čtrnáct patnáct idu
Pod mostek. Sednu si a mají tam barevnú
televizu... Když je Doktor z hor, tož lupnu ze
tří borovičky a potom idu toť a už su narvaná...
(*Smích.*)

ČABLÍK

Mamo!

SKÝPALA

Hlásili, že ty povodně berú všecko. Esi
nepřestane...

TETIČKA

Tož nás to veme všechny pryč. (*Smích.*)

PEPOŠ

Kde pryč?

SKÝPALA

To kdyby sem věděl...

ČABLÍK

Josefe! Slyšíš Josefe? Jak to bude s cestú a s
horama. Než nás to jako vezme pryč! Pravil Pilař,
že esli neprodáš a cestu nepustíš, bude muset zavřít
pilu... Pověz Juro tatovi.

MAJKA

Nechte teho. Aspoň dneska.

TATA

Prodám jak já budu chtít. Ty sa staraj o svoje.

SKÝPALA

Leje a leje. Bere to břehy. Kdesi to zaplavilo aj
hřbitovy.

PEPOŠ

Hřbitovy mají zdi. Jak ten náš. Tam sa voda
nedostane.

SKÝPALA

Dostane sa aj do chalup. Co by sa nedostala na
hřbitovy. Tetičko, šak vy už mosíte mět vodu až u
branky? Nebojíte sa?

TETIČKA

Nebojím. Dobrý je ten guláš. Dobrý.

ČABLÍK

Kdoví z čeho to je mamo. Srnec upytlačený.

STRÝC

Nevyrypuj Jane. Nevyrypuj.

ČABLÍK

To je rodina! Roba na kopci. Ogar kdesi v řiti. To
je rodina! To su rád, že už za našú Jiřkú Toncek

nechodí. Dobře, že je pryč! To je rodina! To by
vyhrála... Že ty si peň, tož my za to mosíme dřít? To
je rodina!

SKÝPALA

Čabliku sedni!

MAJKA

Běž dom. Došel si už už ožralý! Ty nemáš dost?

STRÝC

Enem ať vykládá. Može nás v řit' ukúsit'.

TETIČKA

Nemože, je po tatovi... Ten tež kúsal furt, ale zuby
už v páte třídě neměl.

ČABLÍK

Kdo?

TETIČKA

Tvuj tata. Tvuj.

TATA

Vykládaj Čablíku. Vykládaj. Ale do rodiny sa mi
nepleť.

ČABLÍK

To by sem si pomohl. Ta vaša rodina!

JURA

Strýcu. Co chcete. Vypite, pojezte...

ČABLÍK

Co chcu? Možeš enem skřípat' zubama hore u
hřbitova.

SKÝPALA

Už to zaplavilo hřbitovy. Kosti to odnese až do
mořa....

PEPOŠ

Kde?

SKÝPALA

Dò mořa pravím!

TETIČKA

Leda tak do řiti...

TATA

Co mi eště povíš?

ČABLÍK

Co ti povím? Možeš za to ty. Že tu sedáváme a
čekáme co bude. Nechce Pilařa pustit přes svoje do
hory. Vy enem sedite. Furt hřbitovy. Kraviny. Pilař
zavře pilu a co my. Nebude práca, nebude obchod,
nebude autobus...

TETIČKA

Za nás autobus nebýval. Byli sme doma.

TATA

Horu vybere a půjde dál. Zostane enem bordel a rubisko. Gdyby byl každý hlúpý jak ty, tož nevím.

ČABLÍK

Ja su blbý? Ty si chuj, jak aj tvůj tata býval...

TETIČKA

Všeci ste furt stejní.

ČABLÍK

Chuj.

TATA

Pravím ti Jáne... Drž hubu. Zle dopadneš. Já mám svou cestu a svou horu. Já si ju prodám či neprodám, jak já budu chtět. Já mám cestu a já rozhodnu, budeš-li moct kolem projít či ne.

ČABLÍK

Ty máš všechno. Ogar krypl...
(*Tata a Jura rozrazí stoly. Rvačka.*)

TATA

Víš jak chytneš potkána? Pravda že nevíš! Chytneš jednoho, zašiješ mu prdel a potom tak nařiká, že všeci idú od chléva a kolem hnoja enem chodníček vyťapkaný...!

TATA

Ideme! Jezte chlapi, jezte. Juro, Josefku. Idem dom...
(*Smuteční hostina končí. Hosté odchází. Tata chrání hluchoněmého Josefka. Jura ukazuje roztrženou košili. Strýc zlořečí Čablíkovi naběračkou od guláše.*)

TATA

Idem!

IV. ČABLÍK

(*Zůstává Čablík dojídací guláš. Čablíková dopijí láhev. Majka uklízí. Později Jiřka, Čablíkova manželka a Antonín.*)

MAJKA

Jane ty si hňup. Bež dom.

TETIČKA

Majko, prosím ťa kolik je hodin? Já mám hodinky...

MAJKA

Šest deset.

TETIČKA

Tož to mám ještě pět minut. Stejnak tam furt prší...

Dneska je to jedno. Pojím si vypiju a ty si Majko zatým poklid'... (*Čablíkovi*) No co hledíš... Val dom. Celý tata. Tež zuby neměl a kúsál... furt. (*Dojídá a dopijí.*)

ČABLÍK

Nechte byt mamó. Co vy víte... (*Jí guláš.*)

TETIČKA

Dobře vím Jáne, dobře. Na chalupu sa celý třeseš, že... Co jim žereš ten guláš! Šak ti nechutnal. Si stejný, jak si starý. Všecky odehnat', abys ty měl pro sebe! Ale na mamu si ani nevzpomeneš. Tři mašíky máš, a jitniciu jsem od tebe v životě neviděla. Nevím kdy umřu. Hodinky nemám. Mezitým je vás tu dost.

ČABLÍK

Šak co sa mamó nekdy nestavíte? (*Přichází Čablíková s dcerou. Nesou předsvatební výslužku Majce.*)

ČABLÍKOVÁ

Rači idu... Abych poslúchala, jak je v penziónu dobře, jak tam je ústřední a jídlo teplé!? Lidé hodní a všechno čisté... Chalupu, že prodajte mamó, prodajte... postaráme sa, postaráme...

ČABLÍK

Šak bysme sa o vás pěkně postarali.

TETIČKA

Postarali?

ČABLÍK

Postarali.

TETIČKA

Postarali?

ČABLÍKOVÁ

Postarali!

ANTONÍN

(*Vstoupí.*)

TETIČKA

Vitaj, Toncku. Ty sas vrátil? (*Dostane od Antonína dárkem šátek.*) Děkuju. (*synovi*) Počkám si a tebe tam zavřu. Ty penzióne!

ČABLÍKOVÁ

Jiřko. Běž babičku doprovodit' dom.

TETIČKA

Nechcu!

JIŘKA

Babičko!

TETIČKA

(Odchází.) Nechaj ňa! Nechcu!

MAJKA

Jane, ty jsi opravdu hňup!

ČABLÍKOVÁ

(šeptem) Pravda. Ty prase svinské!

ČABLÍK

Kemu ty říkáš prase. Ty mě nemáš vůbec co říkat. Buď ráda, že jsi ráda, ty, ty... *(Jirce)* A ty, co tak čumíš? E?

JIŘKA

Nečumím.

ČABLÍK

Chceš aby sem ti něco pověděl? Pověz. Co držíš hubu? Neumíš ju otevřít ty tela! Neumíš. Blbá jak mama. Já ti to stejně povím. Mám pro tebe takový dárek. Budeš ráda. Toť sem koupil intu. Od Pepoša, za dva litry slivovice loňské. Pěkná. Kulobrok. Brokem do řiti, kulu do hlavy. A víš kemu? Víš kemu?

JIŘKA

Nevím.

ČABLÍK

Ticho buď. Když máš mluvit, držíš hubu jak tela. A když nemáš, tož ju otvířeš! Čuješ!

JIŘKA

Čuju tatínku.

ČABLÍK

Tonckovi. Vrátil sa! Toť mám patróny. Ostré. Esli já ho eště uvidím, či uslyším, že sa kolem tebe točí, tož mu dám. Dám mu jich.

ČABLÍKOVÁ

(Sebere Čablíkovi náboje.) Daj to sem ty hňupe starý. Ona za to přeci nemože.

ČABLÍK

Nemože? Nemože. Pozítřku svatba s Pilařem. Eště aby za ňú Toncek zas chodil! Ostuda! Koláče máte napečené?

ČABLÍKOVÁ

(Odvádí opilého Čablíka domů.) Máme. Ty si za mnú také chodil, aj když jsem nechtěla... Také sis pohvizdoval. Pěkně.

ČABLÍK

Chodil. Každý chodí. Šak jich bylo víc! Ale já sem jináč pohvizdováł. To je rodina! Jak enem si to ten hájzel pohvizduje? *(Zkouší pískat.)* Ne tak ne, do řiti jak to on hvízdá... Potkán! *(Matka s dcerou jej odvádějí.)*

MAJKA

Tož vitaj doma, Toncku.

ANTONÍN

Vitaj, Majko. Vitajte, všeci.

V. STARÁ KRAJINA

(Antonín přichází ze hřbitova. Hlasy donekonečna opakují vzpomínku na starý domov. Antonín je štván steskem. Strýc přivádí Antonína. Jura pracuje na tzv. cirkulárce, Tata seká dřevo, Josefek je odnáší a ukládá. Antonín je nejprve spatřen Josefem, ten okolo něj šťastně pobíhá, poté spatřen tatou, ten podává sekeru Jurovi. Jura zasekne sekeru do špalku. Vše ustrne.)

PRVNÍ HLAS

Trnky pořezané.

DRUHÝ HLAS

Branka otevřítá.

TŘETÍ HLAS

Stodola zas plná sena.

ČTVRTÝ HLAS

Pluh v trávě zaprstený.

PÁTÝ HLAS

Dřevo u kamení.

ŠESTÝ HLAS

Hruška zlomená.

SEDMÝ HLAS

Smrky pod nebem.

OSMÝ HLAS

Ptáci za trámem.

DEVÁTÝ HLAS

Cestička zarostená.

DĚSÁTÝ HLAS

Rosy na listoch.

JEDENÁCTÝ HLAS

V rosách světél.

DVANÁCTÝ HLAS

Voda ve studni.

TŘINÁCTÝ HLAS

Ticho tu je.

ČTRNÁCTÝ HLAS

Vánek po ledu strachem popraskaném...

ANTONÍN

Doma su... doma...

VI. MRTVÁ

(Antonín se setkává s mrtvou matkou.)

MAMA:

Milý Toncku, to su ráda, že ťa ešte vidím. Nevím esli sa ešte kdy jindy uvidíme. To víš. Večer už ani nepodojím, v noci moc nenaspím a ráno hledím v loži jak slunko problýskává za kaplú na Radhošti. Když jsem byla děcko, viděla jsem v Zašové za potůčkem paní v modrém. Za bezem stála a smíla sa velice. Byla to Panna Maria. Včera sem viděla za oknem smrtku. Měla bílý obličej jak o fašanku. Už dlúho oblézá od stodoly k chalupě a zpátky. Ty víš, že jsi byl nejmladší a najmilejší. Najdi si dcérku. Netrap sa pro Jiřku. Pilař si ju vezme. Hodíja sa k sobě. Ona je taká. Tata tu věčně nebude, Josefek si pořádně neumí vytrít řiť a Jura je poleno. Ten spíš potká zázračnicu než cěrku. Na hůře máš bylinky, dobromysli aj petrklíča sem ti nasbírala, aj kostivalové masti nadělala, aby si tu dlúho byl živý a zdravý a aby sem sa na tebe od Pána Boha usmívala... Tvoja mama. Poslední co ti chcu vzkázat Toncku, jak tobě tak aj Jurovi. Pij enem dobrou slivovicu. Nezapomeň, že po strýcově má tata za ty roky červené eky po hubě. Ty jich máš také. Sama temu nerozumím, ale měl si jich už jako malučký.

ANTONÍN

Maměnko.

MAMA

Toncku.

ANTONÍN

Tata nemá červené eky.

MAMA

Ale má. Aj pan farár má. Mrtvá sem na něho hleděla. Celý je červený a také žlutý.

ANTONÍN

Žlutý?

MAMA

Farář je žlutý po strýcovej slivovici a brzo také zbělá po obličejí. Jak sníh od kterého má smrtka celú hubu. Zmrzlú a třpytivú. Antoníne!

ANTONÍN

Maměnko?!

VII. O POLEDNI

(Doma v chalupě. Antonín spí.)

TATA

Kolik je hodin?

STRÝC

Dvanáct bude.

TATA

Slunko na tři čagany...

JOSEFEK

(Probudí spícího Antonína.)

ANTONÍN

Josefku...! Dobré ráno.

TATA

Vitaj.

STRÝC

(Překládá Josefkovu znakovou řeč.) Máš jít jest... Budú zemákové placky. Hodně česneku v nich je.

ANTONÍN

Nebudú. Josefek lže.

STRÝC

Josefek praví, že budú. Naškrábal zemáky.

ANTONÍN

Ty umíš Josefku?

STRÝC

Co by neuměl. Česnek aj majoránka... Enem solit' nemože.

ANTONÍN

Proč solit' nemože?

STRÝC

Nemože. Raz přesolil.

ANTONÍN

Enem raz?

STRÝC

Enem raz. Ale celé prasa! *(Smích.)*

TATA

Pojďte jest, Ogaři! Jozefku, Juro... Toncku! No co hledíš, běž si hubu umyt. Voda je...

ANTONÍN

Na verandě v lavoru. *(Odchází s Josefkem.)*

TATA

Na verandě v lavoru. Tak. Josko, Josko! Běž si umyt ruky. Co je Juro v horách nového?

JURA

Nic... Ja nebudu jest...

TATA

Nechutná ti?

JURA

Dobré to je...

TATA

(Antonín s Josefkm se vrací.) Máš umyté ty ruky pořádně?

ANTONÍN

Mydlem.

TATA

Vem si ve skříni čistý ručník. Tož utři si ty ruky. Mydlo kapne do máčky... Co je Juro?

STRÝC

Cosi ti to nejede. Jez, Juro!

JURA

Nebudu.

TATA

Jez Juro!

JURA

Nebudu!

ANTONÍN

Tož co je?

JURA

Nic. Já nebudu!

FARÁŘ

(Zaklepe.)

TATA

Tonku! Co hledíš, běž otevřít.

ANTONÍN

Dobrý den.

STRÝC

Pochválen buď Pan Ježíš Kristus sa praví, Tonku!

ANTONÍN

Pochválen Pan Ježíš Kristus.

FARÁŘ

Až na věky... Tonku! Vitaj. Pohublý si.

STRÝC

Není.

TATA

Je a zarostlý jak... Kristus. Juro zajdi do sklepa a

nalej panu farářovi demižon bezinkového vína... A dvě. Dvě?

FARÁŘ

Dvě.

TATA

A dvě ašky trnkovéj. Dáte si s náma placky?!

FARÁŘ

Ne, děkuju. Už jsem cosi pojedl. Žaludek mě cosi bolí. Počkám na verandě. Leje tam. Rád hledím o poledni do deště. Někdy blesk proletí přes horu, zarachotí, mraky valíja, světlo mezi nima poletuje a padá oheň s deštěm do potoka. Pěkné to je, pěkné!

TATA

Juro! Tož běž do toho sklepa!

STRÝC

Sedněte pane farářu.

FARÁŘ

Ne, ne počkám na verandě, jezte. Hned půjdu. Zítra mám vedla v dědině pohřeb.

STRÝC

Keho?

FARÁŘ

Toncka... Toncka Rozalčíkova.

TATA

Toncka Rozalčíkova?

STRÝC

To je starého Rozalčíka pod kopcem, od sestřenice sestry teta?

FARÁŘ

Od sestřenice Rozalčíka, sestry mama. Toncka.

STRÝC

Čuchma!

.

FARÁŘ

Čuchma.

TATA

Ba. Víím už. Víím.

(Klepání na dveře.)

MAJKA

(Vchází.) Krucifix, proč tak sere! Pochválen buď pane farářu.

FARÁŘ

Až na věky. Amen, Majko.

MAJKA

Mokrá su jak samica. Vitajte, ogaři!

TATA

Vitaj, Majko. Vitaj.

MAJKA

Vitaj, Toncku...

ANTONÍN

Vitaj, Majko. Jak sa máš?

MAJKA

(Mávne rukou.) Ále! Poštu vám nesu. Kruci, mokré to je celé.

TATA

Dáš si placek?

STRÝC

Štamprlu jí daj na zahřátí.

MAJKA

Val s tú svojú štamprlú. Táhne to tebja! Farář půjde na operacu po téj tvojí slivovici. Prý že žlučník. Šak si zas došel, že? Játra má hyn!

STRÝC

Já pálím enem trnky!

MAJKA

Josefku! Josefku! Aj ty piješ?

JOSEFEK

Nééééé!

MAJKA

Nepij. Raz ťa budú potrebovat. Hluchý si a povedeš slepé do kostela. Za farářem žlutým. Pochválen buď Kristus.

FARÁŘ

Na věky amen, Majko!

STRÝC

Daj si. Šak je trnková!

MAJKA

(Napije se.) Jabka. Týdeň. Dvašedesát. Rychlo pálené. Juro! Máš tu poštu. Na Josefku. Daj mu to.

MAJKA

Snád' to ešte přečte.

STRÝC

Rači dělat' za slaná vodu, než takú robu!

MAJKA

Ba. Eště ti povím, že mladý Machač umřel. Propustili ho, nejedl, furt na zbrojovku vzpomínal a pil strýcu ten váš denaturák. Spal potem furt. Raz sa neobudil. Enem slopajte, enem slopajte chlapi!

TATA

Má pravdu. Dvašedesát je moc. Furt ti pravím, daj to na padesát!

JURA

(Otevírá propouštěcí dopis, rodina si jej čte.) Chlapi nafasovali nové helmy, aj řetázky, monterky, pětilitrovku oleja, tři řetázky...

STRÝC

Tobě nedali?

TATA

Ani nedajú.

ANTONÍN

Jaj! Pilař Juru propustil.

JURA

On pravil mistr, že máme hor dost...

TATA

Že esli neprodám, že nebudeš dělat'...

JURA

Tak. Byl včera dojetý za hospodářem, cosi ešte vykládali a chlapi fasovali...

ANTONÍN

Nedá si pokoj!

TATA

Toncku! Ty sa neplet' do toho! A co chlapi?

JURA

Nic. Majú strach.

TATA

No nic, pojd'me jest. Udělal jsem vám máčku. Dobrú chuť.

ANTONÍN

(uštěpačně) Dobrú.

TATA

Josko, co hledíš! Jez! Dobrá je máčka. Juro jez! Toncku! *(Strýcovi)* Pojd' jest!

ANTONÍN

Nechcu!

JURA

Nechcu!

JOSEFEK

Nééééé!

STRÝC

Neee!

TATA

Pravím ti jez! Chceš dopadnut jak Machač. Hlady umřít chceš?

(Jura chce odejít.)

ANTONÍN

Pilař má dlouhé prsty. Někdo by jich mu měl urazit.

TATA

Sednite pane faráři. *(Antonínovi)* Hubu drž a jez. Dajte si pane faráři.

FARÁŘ

Tata má Toncku pravdu. Násilím nic nenapravíš. Příkázání říká...!

ANTONÍN

Které? Tych je.

FARÁŘ

Myslím deset. Nebo ne?

TATA

Na katechismus si chodil a nevíš!?

ANTONÍN

Aj dvacet. Nikdo jich nedodrží. Příkázání! Nikdo. Na co to je všechno pane faráři! Jura nemá práci, sedí jak balvan a co může dělat aj s příkázáníma! Nic. Má sa dat na modlení? Umřít hlady?

(Jura odchází.)

STRÝC

(Odvádí Josefka stranou.) Josefku enem jez. Neboj sa. Nic sa neboj. Jez!

TATA

Ticho bud', Toncku! Meleš páté přes deváté.

ANTONÍN

Co vy o tom víte.

TATA

Vím dost na to, abych ti pověděl: hled' si talěrka, hled' si najít práci a nějakú šikovnú cěrku. Maminka to také tak chtěla... A už ňa nesar... Na toť to máš od ní. Cosi ti napsala než... Než ju Josefek s Jurku pustili do země. Moh bys aspoň zajít na hřbitov, když už jsi...

ANTONÍN

Mohli ste dojet, ne furt všechno poštů.

TATA

Nikdo ti nic nevyčítá. Dobré, dobré... To máš od mamy. Ogarom řekla, aj mě, tobě napsala... Spat' budeš na hůře. Aspoň nebudeš piť. Navalený tam po žebřu nevylezeš.

ANTONÍN

Píše tu o vás pane faráři. Prý máte po tatově slivovici žluté eky...

FARÁŘ

(rozpačité) Opravdu?

STRÝC

Ále... Toncku... Udělaj Josefkovi čerta!

ANTONÍN

Nemám kožuch.

STRÝC

Je za komínem. Udělaj mu to pro radost! Eště raz. S kožuchem.

ANTONÍN

(Nasazuje si čertovský kožich. Straší Josefka. Běhají společně kolem stolu.) Bleblebleblebleble.

JOSEFEK

(Běhá do kola, bojí se. Zaběhne za roh a vyběhne odtud viditelně vyděšený. Cosi ukazuje. Všichni se smějí.)

STRÝC

(Pochopí oč jde, běží za Josefem.) Juro! *(Ozve se rána, Strýc přivádí Juru se šňůrou od splachovadla na krku.)* Ten baran sa chtěl oběsit na splachovátku. Urvalo sa s ním. Eště, že si pojíš!

ANTONÍN

Pilař zasraný. Já idu. To tak nenechám. Já ho zaškrťm. To su ty vaše příkázání, pane faráři. Vaše příkázání. Které platí, které nejvíce!?

FARÁŘ

Čtvrté.

ANTONÍN

Nezabiješ, když ti zabijú?

FARÁŘ

Ne. Miluj bližního svého, jako sebe samého. Cti otce...

ANTONÍN

Tož sa podívejte. Podívejte sa na Juru. Jak mám milovat?!

TATA

Sedni si na prdel!

ANTONÍN

Jedu na Vsetín. Za Pilařem!

TATA

Sedni a sed'. Pojedu sám.

STRÝC

Počkaj, rači půjdu s tebú!

TATA

Idu sám. Počkejte doma. Počkejte s nima pane faráři. *(Odejde.)*

MAJKA

Valím k vám. To bylo doporučené, já su blbá. Nemám od toho podpis. Juro! Ty vypadáš! *(Smích.)*

STRÝC

Majko! Jeď pryč! Slyšíš! Vem si papír a jeď!
(Majka odjíždí.)

STRÝC

(Nalévá slivovici, zpívá, přidávají se hlasy ostatních.)

Na osice lístek vadne

Na osice lístek vadne

Jak uvadne dolú spadne

Jak uvadne dolú spadne

Také-li já tak uvadnu

Také-li já tak uvadnu

Jak uvadnu dolú spadnu

Jak uvadnu dolú spadnu

(Strýc překládá Josefkovi text písně. Josefek se rozpačitě směje, společně usínají.)

VIII. PRODANÁ HORA

(Jitro druhého dne. Chlapi se probouzejí v kocovině. Vyhlížejí Tatu.)

ANTONÍN

Kde může byt? Celú noc!

JURA

Nevím.

ANTONÍN

Kolik je hodin?

JURA

Nevím.

STRÝC

Už mu nic ze Vsetína nejelo. Přijede prvním.

ANTONÍN

Kde je jízdní řád? Býval nad kamnama?

JURA

Nemáme ho.

ANTONÍN

Proč?

JURA

Nevím.

ANTONÍN

Nevím. Nevím. To tu budeš sedět, kúřit startky a hledět do stolu? Tata celú noc pryč... Nepij furt tu slivovicu! Máš hlavu jak dyňu. To tak budeš žít! Tak?

JURA

Nevím! Daj mi pokoj! Nech mi to! Odjedeš si, dva roky o tobě nic nevíme, pak přijedeš, ještě pozdě a ... začneš, že to a to a to. Teď máš starost, že tata je pryč... Ale předtým. Co víš? Co ty víš! Nic.

STRÝC

Brzdi Juro! Brzdi!

FARÁŘ

Dobré. Dobré. No sedum. Leje tam furt. Už musím. Děkuju za nocleh. Snad mě v noci nesháněli na faře. Snad nikdo neumřel.

STRÝC

Určitě né. Šak su zvyklí. Zas budete v dešťu pohřbívát. Deštník máte?

FARÁŘ

Mám. Napsané mám. Snad mi to nezmokne. Brýle mám. Boty budu mět zas celé od bahna. Než tam dojdu.

JURA

Šak si pujčte gumáky.

STRÝC

No, Josefku! Co sedíš jak zařezaný? Dones gumáky! Nohu má pan farář malú. Ty po mamce mu budú.

ANTONÍN

Gumáky, Joso!

JURA

Gumáky!

FARÁŘ

Na co velkú nohu, že? Děkuju. S Pánem Bohem.

ANTONÍN

(Mlčí.)

JURA a STRÝC

S Pánem Bohem, pane faráři.

STRÝC

(Dívá se z okna.) No, tata už ide. Toncku, poklid' tu gořalku. Tata to nemá rád...

ANTONÍN

(Podívá se z okna.) Tata nemá rád... Ide. Co je? Šak

je ožralý! Tak ráno. V sedm hodin. On spadnul.
Farář ho zvedá.

JURA

Spadli oba. Farář celý od bahna.

ANTONÍN

Ukazuje tatovi gumáky ještě. (*Sednou si ke stolu, vchází Tata.*)

TATA

Strýc ke mni přišééél... před týdnem v nociíí...
Sednite! Josefku běž podojit kozu!

STRÝC

Je podojená.

TATA

Tož ju podoj ještě raz.

STRÝC

Všecko bude dobré. Nic sa Josefku neboj!

TATA

(*Hodí na stůl peníze. Ticho.*) Peníze.

JURA

Peníze.

ANTONÍN

(Odejde na verandu, vykřikne zlostí.) Peníze!

JURA

(*MLčí, sedí. Dostane od otce do rukou smlouvu. Užasle.*) Tato!?

TATA

Toncku! Pojd' sem! Slyšíš!

ANTONÍN

Tato? ... Pilařovi?

TATA

Prodal jsem Pilařovi buky. Ty měly být tvoje,
Toncku. Toť máš peníze.

ANTONÍN

Nechte si Pilařovy...

TATA

Eště sem nedomluvil. Vemeš si ty peníze. Pravím.
Vrátil sas dom. Doma eště mluvím já. Pilař si
odveze dřevo po naší cestě. Doveze na jaro stromky.
Sami si jich zasadíte. Jura má toť, za smrky, byly
jeho. Na jaře vysadíš nové Jurko. Zítra půjdeš do
práce, vzal t'a nazpátek...

ANTONÍN

(*Jurovi*) Ty nic neřekneš? Tato nedáme sa! Vraťte
to! Prosím vás, vraťte!

TATA

Co je psané...

ANTONÍN

...je dané. (*Hodí peníze na stůl, odchází.*)

TATA

Kde ideš!

ANTONÍN

Na autobus. Pojedu za Pilařem.

TATA

Nejede.

ANTONÍN

Ale on pojede!

TATA

Voda vzala mostek. Cesta už je zatopená.

ANTONÍN

A vy jste jak přijel?

TATA

Pěšky. Horama.

ANTONÍN

Tož půjdu pěšky.

TATA

Zablúdíš!

ANTONÍN

Tož zablúdím.

TATA

(*Stojí ve dveřích.*) Nikde nepůjdeš. Ožereš sa a do
vody spadneš kdesi!

ANTONÍN

(*Odstrčí otce.*) Ať!

JOSEFEK

(*Vběhne do světnice.*)

STRÝC

Josefek kozu nemože podojit.

TATA

(*Podá Josefkovi židli.*) Ukaž jak jsi dožil.

JOSEFEK

(*Ukazuje dojení pod židli.*)

STRÝC

Tak a potem tak, potem sa ohnala ocasem, potem
kopla a rohama drc, drc. Drcla do něho, a zas sem.
Dožil a dožil a pořád nic a nic... Neví, neví, říká si a
zas dojí, a zas nic, furt nic.

ANTONÍN

Strýcu! Buďte ticho!

STRÝC

(Josefkovi) Třeba byla mrtvá?

JURA

Šak je venku. Josa zas nechal branku otevřítú! Tož pojďme ju chytit, než nám zas do hory uteče. *(Běží za kozou.)*

STRÝC

Val! Josefku val! *(Běží ven.)* Spadne a mrtvá bude!

TATA

(Sám.) Mrtvý budu já. Mrtvý chlap v hoře zpívá.

ANTONÍN

Tato?

TATA

Nic, Toncku, nic.

ANTONÍN

Chcu s tebú mluvit.

TATA

Tož mluv!

ANTONÍN

Ne tak!

TATA

Jak?

ANTONÍN

Tato, ...proč jsi to udělal. Proč jsi jim uhnul. Vždycky jsi byl takový pevný. Vždycky jsem věděl, že mám největšího tatu v dědině. Když jsme trávu spolu nakládali, desku přitlúkali, nebo třeba aj jedli, myslel jsem na to, že chcu být jak ty. Že aj taký su. Kolikrát jsem chtěl třísky naštipat tak rychle jak ty, že jsem si prst useknul. Málem. Když jsme opravovali střechu, tak jsem za tebú valil, že lať prasknula. Nohu sem si zlomil. Tetička Čablikova mi raz řekla, že su aj blbý jak ty. A byl sem rád...

TATA

A proč ty si před dvěma rokama odešel?

ANTONÍN

Na to sem sa neptal. O tom sa bavit nechcu.

TATA

Tož jak sa chceš bavit? Jak ogar?

ANTONÍN

To ne... Odešel jsem, že jsem chtěl něco udělat. Bylo mi sedmadvacet a furt nic. Měl jsem strach,

že nebudu jak ty, že budu jak ti dole. Že budu muset mět strach z těch Pilařů, jak Jura. nebo, když budu mět štěstí, budú mět ostatní strach ze mě. Za záclonama hledět, co kdo dělá. Traktor, hospoda, králíčí máčka na oběd, večer borovička... Jiřka, děcka a hnůj furt dokola v gumákoch...

TATA

Máčka ti nechutná!

ANTONÍN

Ale chutná, tato. Raz jsem na hůře našel provaz. Dodneska tam visí. Pil jsem a hleděl, jak sa húpe v průvanu. Na tebe aj na mamku aj na Jiřu jsem skorem zapomněl. Ráno jsem sa sbalil a odešel. Hlava bolela. Do Ameriky. Jak tvůj tata. Tam jsem chtěl... Ale byl jsem enom tak. Dva roky enom tak... Bez vás... Dveře sem doma zavřel a každé jiné sem zavíral, než jsem stihnul pobýt... Z jedných do druhých. Každé byly málo, tato.

TATA

Do Ameriky. Nic jsme nevěděli. Mamka sa trápila. Ochořela...

ANTONÍN

To ste neměl! To nesmíte! Šak sem nebyl v Americe žádné!

TATA

Nebyl. Neměl. Jura bez práce, Josefek hluchoněmý, peklo v dědině, mama na hřbitově. Furt. Toncku... Vem si ty peníze a prosím nedělej peklo. My tu musíme žít. My nemáme Ameriku. My sme tady doma.

ANTONÍN

A já? Já su tady kde?

TATA

Nevíš?

ANTONÍN

Nevím!

TATA

Běž !

ANTONÍN

Půjdu horama.

TATA

Běž. Po kameni ti sjede noha. Do vody spadneš.

ANTONÍN

(Odchází, ve dveřích se střetne s ostatními.) Ať!

TATA

Tož co, chytli ste ju!

STRÝC

Ale kde. Sme rádi, že Josefka jsme chytli. Valil za nů. Ona sa Joso vrátí. Nic sa neboj. Vráť sa! Kde šel Toncek?

TATA

Nevím. Běž rači prosím ťa za ním než cosi udělá!

STRÝC

Co by udělal?

TATA

Nevím...

JURA

Leje tam furt. Vzalo to kus břeha pod chalupů. Kdy toto skončí? Kde šel strýc?

TATA

Nevím.

JURA

Kde?

TATA

Nic. Pod'me sa Juro podívat po koze! (*Odchází. Mečení kozy, vítr, déšť.*)

HLASY

Koza! Koza! Méééé! Méééé! Pojd' dom! Koza!
Koza!
(Opona.)

Přestávka

IX. HLEDÁNÍ

(V chalupě u Seninských sedí v jakémisi smutném usebrání postavy hry, s výjimkou Čablika, Pepoša a Skýpaly. Je noc. Krajinou zní zvony.)

ČABLÍKOVÁ

Majko, prosím ťa zavři dveři. Nemožu poslúchat jak zvoníja.

ANTONÍN

Já zavřu.

MAJKA

Zvoníja v dědině. Zvoníja... Kdo zvoní pane faráři, když jste vy tu?

FARÁŘ

Asi je tam vylezený nějaký hasič a zvoní.

MAJKA

Lidé mosíja z dědiny pryč. Zítra snád voda opadne. Skýpala s Pepošem nás odvezú k sobě dom.

OTEC

Možete zostat u nás. Místa moc nemáme. Na hůře máme matrace a nejaké deky... Tondo, skoč tam pro nich!

ČABLÍKOVÁ

(Antonínovi) Nikde. Pepoš hned přijede. Přespíme u něho a ráno pro nás Janík Pilařů ze Vsetína přijede.

ANTONÍN

Nepřijede. Voda vzala mostek.

ČABLÍKOVÁ

Horama přijede. On má auto co vyjede všude.

ANTONÍN

Všude. Jáj!

JÍRKA

Maminko... Neplačte.

ČABLÍKOVÁ

Napečené mám... Majko, prosím ťa zavři ty dveře.

ANTONÍN

Sú zavřené.

MAJKA

Napečené máte...

ANTONÍN

Nechcete s nečím pomoct? Paní Čabliková... Slyšíte?

ČABLÍKOVÁ

Ne.

ANTONÍN

Když ne, tož né...

MAJKA

Napečené máte... Aspoň tak...

ČABLÍKOVÁ

Máme. Na Vsetíně.

ANTONÍN

Napečené.

MAJKA

Čemu sa směješ?

ANTONÍN

Napečené...

ČABLÍKOVÁ

Toncku, prosím ťa neplet' sa do nás. Buď tak hodný!

ANTONÍN

Šak nic. Šak sa nesměju.

ČABLÍKOVÁ

On sa směje. Nám tat'ka umřel, a on sa směje.

TETIČKA

Bud'te potichu. Šak sa nesmál!

JIŘKA

Nesmál maminko.

ČABLÍKOVÁ

Máme napečené, ale jak to bude vypadat pane faráři, jestli Jána nenajdú. Kdo bude v truhle, když bude prázdná?

FARÁŘ

Tož bude prázdná...

ANTONÍN

Opadne voda a strýc nekde bude, třeba u v kořenoch zamotaný...

TATA

Toncku!

ČABLÍKOVÁ

V kořenoch. V jakých zas kořenoch?!

MAJKA

(Šeptem) Toncku nemudruj.

ČABLÍKOVÁ

My žijem tu. Furt. Dřít mosíme. Máme hospodářství. Pilu, pilu má Pilař, Majka poštu roznášá, hospodu má. My dřeme. A co ty? Ty přílezeš a povíš, že...v kořenoch!

MAJKA

Toncku, ty...!

ANTONÍN

Co já?

MAJKA

Dřít, dřeme...

ANTONÍN

(Majce) Jaj. Dřete. Aby sis hubu neudřela. Sama tu bez děcek dřepíš. Dělnico!

STRÝC

Toncku! Tos posral!

ANTONÍN

Posral. Všecko jsem posral. Vy ste nikdy nic neposrali, strýcu?!

MAJKA

Mamě na pohřeb nejsi schopný dojít a budeš vykládat.

STRÝC

Nelituj sa. Pojd' ven!

ČABLÍKOVÁ

Nemudruj a běž.

MAJKA

Nikdo není zvědavý na hlupé řeči.

TATA

Běžte sa po koze podívat.

ANTONÍN

Ted' po tmě?

TATA

Běžte. Traktor už jede.

SKÝPALA

(Vejde s Pepošem.) Tož sme tu... Za týdeň to vyschne... Myslim. Půjdem pomoci. Pepěk též veme traktor.

PEPOŠ

Vemu. Gumu mám píchlú, ale vyměním.

SKÝPALA

Co vy samy dvě. Bez tatky včil. Šak jsme dědina. Pomožem si aj. Ja pomůžu vám, vy zas někdy mě!

ČABLÍKOVÁ

Děkuju.

PEPOŠ

A co budete dělat dřív?

ČABLÍKOVÁ

Jak dřív?

SKÝPALA

Pepoš myslí, že estli pohřeb, nebo svatbu?

ČABLÍKOVÁ

Nevím.

PEPOŠ

Já myslím pohřeb, ne? Tak sa to dělá. Tak.

MAJKA

Nemudrujte vy dva. Aspoň dneska.

PEPOŠ

Kdo tu mudruje. To su důležité věci!

SKÝPALA

Ba. Chceš poradit a ešte ťa zdrbe! Opravdu, TO JE RODINA! Eště Čablikova, že máte pětáctýřicítky zdi... Já sem ale vašemu furt říkal. Předevčírem, jak Tonckova mama umřela. Já sem mu říkal: Leje furt. Bere to hřbitovy. Bere to chalupy. Bere to všecko. A váš na to: Hřbitovy? Kraviny!

TETIČKA: Vám je dobře!

SKÝPALA: To není tak...

PEPOŠ: Není...

SKÝPALA

Aj Pilař prý má vodu v pile. Nakonec Jiřko by sis mohla vzít Toncka. Ti to vyhráli. Majú peníze. Barák.

PEPOŠ

Kozu a Josu! (*Smích.*)

ANTONÍN

Drž hubu!

PEPOŠ

Kemu ty tykáš!

ANTONÍN

Víš jak dostaneš potkána ze chléva?

SKÝPALA

Vím. Máte dobře spočítané.

ANTONÍN

Staraj sa o traktor a o svoje zasrané gumáky a o blbé děcka...
Smrdělo jim z huby dycky!

ČABLÍKOVÁ

Idem!

PEPOŠ

To je rodina!

MAJKA

Idem.

ČABLÍKOVÁ

Idem Jiřko! Co hledíš! Vem si peřiny a pojd'!

ANTONÍN

V bílém svatba, v černém pohřeb. Kolébku vám ten tvůj udělá,
aj truhlu udělá. Z jednoho stroma oboje. Těžkú truhlu z mojich
bukú. Z jednoho stroma všecko!

TETIČKA

Toncku!

ANTONÍN

(*Jde k.Tetičce.*)

TETIČKA (*Vlepí Antonínovi facku.*) Tož to je zaprvé. Za
druhé ti povím, že jsi blbý a za třetí... kdosi nám umřel. Aj to
bolí. Myslím, už si pomohl Jiřce dost.

(*Muži odnášejí věci. Ženy zůstávají samy.*)

MAJKA

Měl pravdu ten Toncek, že tu dřepím bez děcek sama. Ba.
Protože sem oči nechala na takém hňupovi, jak je on! Deset
roků. Každý deň chlap smrděl jak rozpadlá pálenica. Pak sa
mu játra rozpadnuly. Zežlutnul jak kropáček a nebylo ho.

TETIČKA

Všecko je furt stejné.

MAJKA

A mamka tvoja, Jiřko...

ČABLÍKOVÁ

Nevykládaj, Majko.

MAJKA

Co bych dcérce nepověděla. Mamka. Také byla zahleděná. A
víš do keho? Tetičko vy víte! Jak sa s Jánem Tonckův tata pro
tvoju mamku, Jiřko, pobil.

TETIČKA

Tak to bylo.

MAJKA

No a tak to máš všecko stejné, jak praví tetička. Furt dokola.
Pilař, nebo Toncek. Svojemu nosím petrklíče, Tonckova
mamka leží navrchu a tvůj tat'ka nedaleko bude též položený.
Tož, a tak sa potkáme všeci. Na kopcu budeme ve větru stát a
hledět na tu našu dědinu.

TETIČKA

Nemudruj Majko! Kolik je hodin?

MAJKA

Tři ráno tetičko.

TETIČKA

Tři ráno... Tož to mám ještě čas. Eště mám čas.

ČABLÍKOVÁ

Vemu ich sama. (*Bere peřiny, Majka jí pomáhá. Čabliková
odchází.*)

JIŘKA

Mně sa o tom babičko zdálo. O tych peřinách. Maminka vařila
horkú vodu na plotně, všude bylo páry, že ani vidět nebylo
a maminka mi dala zlavec na břicho, peřinu přes hlavu a
skákala. Potem mi pravila ať idu za panem farářem. (*V pozadí
Antonín.*) Ten stál u hřbitova, u zdi a pravil ať nehtama jamu
hrabu a sebe do tej jamy položím a peřinú zakryju...

ČABLÍKOVÁ

(*Vejde.*) Idem, Jiřko!

JIŘKA

Vy furt enem tentujete.

ČABLÍKOVÁ

Bud' ticho.

JIŘKA

Nebudu! Šak nevidíte co je! Voda hučí všade
kolem. Vy ste aj tat'kovi furt tentovala. Ledničky,
záclony, bahno po baráku. Tatínek říkal: Šak je to
dávno všecko zkažené. Podívejte! Valí to oknama.
Nic tam není už! Lednice plné blata a špinavé vody.
Není tam dolů nic, enem voda černá. Točí sa dokola
s tým všeckým. Já sem říkala: Nechoďte tam! Veme
Vás to tatínku. A vy ste mu řekle ať do chléva...ide!

ČABLÍKOVÁ

Bud' ticho. Vem peřiny a pojd'. (*Odchází.*)

ANTONÍN
Majko, co to Jiřka vykládala o tych peřinách.

MAJKA
Nevím.

ANTONÍN
O farářovi a o hrobu a o peřinách...

MAJKA
Odešel si od nich, co sa staráš.

ANTONÍN
Od nich?

MAJKA
Proklínali ťa. Nechal jsi tu DOMA Jiřku s ... *(Udělá gesto kulatého břicha.)*

ANTONÍN
Nenechal, nevěděl...

MAJKA
Věděl, nevěděl. Nebylo ťa. Do Ameriky za tebu nikdo nejel. Jeli na Vsetín do špitálu. Nechali jí to vzít. Fik! No a potom přišel Pilař. Co chceš vědět eště?!

ANTONÍN
Vy ste to věděl pane faráři?

FARÁŘ
(Mlčí a odchází.)

MAJKA
Věděl. Nevěděl. Je to tak. *(Odchází.)*

(Antonín zůstává sám. Smotává prádelní šňůru společně s Josefem. Zvuk odjíždějícího traktoru.)

JURA
Pojďte spat. *(Odchází.)*

ANTONÍN
Ne.

JOSEFEK
(S baterkou v ruce.) E!

ANTONÍN
Ne!

JOSEFEK
E!!!

ANTONÍN
Neeee! Josefku, až ráno půjdem. Neboj sa najdeme ju. Kde včil s baterkú. Ráno Josefku, ráno. Bud' ťa Joso netrápí vůbec nic, anebo všecko. Čert aby sa v tobě vyznal.

JOSEFEK
EEEE!

ANTONÍN
Neudělám. Nemám kožuch. *(Josefek odchází hledat kožich.)* Strýc ten si naleje slivovice a už mu nevadíja d'úry v gumákoch – je rád jak Josefek z čerta. Jura má prácu u Pilaře, Pilař má Jiřku, my máme jejich peníze a oni naše hory. *(Přichází Josefek s kožichem.)* Skřípe to ve mni Josefku, jak husle navrchu. EEEEEéééééjj. Co je Josefku? Směješ sa, nebo bečíš? *(Josefek napodobuje Antonínův výraz.)* Tož tak vypadám? Tak? Jak blb.

JOSEFEK
Eéé.

ANTONÍN
Blb.

JOSEFEK
E.

ANTONÍN
Kozá! Hled', vrátila sa ti. Tož ju běž přivázat a já ti potom udělám čertisko. *(Dělá Josefkovi čerta. Josefek ukazuje příhodu ze včerejšího dne, když dělali čerta a přitom zachránili Juru. V chalupě vzniká kolotoč. Jakýsi masopust ve dvou. Vejde Tata. Vše zmlkne. Tata a Antonín. Antonín odchází. Vejde Strýc.)*

TATA
Ať ide.

STRÝC
Ať ide... Ty za chvílu sněh k brance neodhážeš, praskne lať na střeše - nevylezeš. Do hory už ťa písnička nedonese. O Juru zakopne nějaká řeznica. Bude mu vařit' a Jura sa sebere. Do lepšího. Proč by furt jedl placky, když může za řízkama!

TATA
Ale, prosím ťa.

STRÝC
Dobře prosíš, ale zbytečně. Jura odejde, ty raz umřeš a co!? Josefek půjde buď do ústavu, nebo ke mně. Co ke mně! U mě je bordel. Piju, nemyju sa, ponožky mám dvoje, trenýrky... Nikdo nevypere, nenavaří... Tož ho dajú do ústavu!

TATA
A jak můžeš vědět, že umřu dřív než ty?

STRÝC
Tož tak. Zdálo sa mi. Celé to bylo všecko modré, jak nebe. Hled'! A v tem modrém zrazu bílé. Třpytilo sa to velice a včil ti vidím, Jožo, je to smrtka. Třpytila sa a směla sa na mňa. Hlavú kývala jak smrk. Potem hubu zkrivila a hlavú otočila pětkrát, šestkrát kolem dokola. Hlava jí upadnula a z kopca sa valila na vašu chalupu. Já vím všecko!

TATA

Ale, prosím ťa!

STRÝC

To je tak jak s tým Bohem. Přišel za mnú Josefek, před chvílú, že esli je Pán Bůh navrchu... Prý, že Jura k němu sa chtěl asi přivázat! He? Co s tým!

TATA

A co si mu řekl?

STRÝC

Co by! Poslal sem ho za tebú!

TATA

Sviňo, za mnú byl ráno. Poslal sem ho za tebú.

STRÝC

On zasej s nečím dojde. A včil mi pověz. Před Josefkem. Je tam, či není?

TATA

Cosi určitě bude.

STRÝC

A když ne cosi, tož aspoň nic!

TATA

To určitě!

STRÝC

No vidíš. *(Josefkovi)* Vidíš! Já vím všechno! *(Vejde Antonín.)*

TATA

Sedni, Josefku! Podaj mu špalek!

STRÝC

Sedni, co stojíš!

JURA

(Přichází.) Co je zas? Co hledíte?

TATA

Ale, s Tonckem sa lúčíme.

JURA

Proč jsi chodil dom, když už zas ideš pryč?

TATA

Tož udělej Josefkovi čerta. Eště raz. *(Antonín dělá Josefkovi čerta. Nikdo se nesměje, ani Josefek se nebojí.)*

ANTONÍN

Idu.

TATA

Tož běž. *(Odchází.)*

STRÝC

Toncku! *(Údery sekery.)*

ANTONÍN

Co tam ten tata pod stodolú dělá?

STRÝC

Tvoju trnku kácá. Tak sa to dělá!

ANTONÍN

Furt ta vaša stará písnička, strýcu! Tak už sa nežije.

STRÝC

Dva dny a dvě noci si doma. Je tak?

ANTONÍN

Je a co?

STRÝC

Myslíš, že je to tak dobré?

ANTONÍN

Já chcu mět svoje strýcu!

STRÝC

A co je to tvoje?

ANTONÍN

Nevím.

STRÝC

Nevím. Stůj na místě. Co furt chodíš.

ANTONÍN

Hlavně, že vy furt stojíte.

STRÝC

Stojím. Ale ty nevíš co bys! Spíš, či co? Šak víš jaký su. Slivovica, motorka, bordel. No co hledíš. Raz budem s tatú mrtví v hoře sami zpívat. Chalupa spadne, protože Jura... Co Jura! Ten neostane. Nevydrží. Tata pryč, Jura pryč, ty pryč. Josefek půjde do ústavu. Ke mně ho nedajú. Nedajú. Podívej sa na mňa. Jeden mosí ostat. Je to tak. Dycky to tak bylo. Jeden ostává!

ANTONÍN

Včil je to jinak. Je jiná doba!

STRÝC

Zayřú ho. Po chodbě v pyžamu tam a zpátky, tam a zpátky. Všade smrad z teho chloru, jídlo blujné, prášky horem dolem. Pro jinú dobu si Josefku blbý. Zavři ho do chléva na chvílu! Uvidíš, že bude vřiskat jak děcko. Tak mu tam bude! Toncku...

ANTONÍN

Co vy o tem víte.

STRÝC

Dobře vím, neboj sa dobře. Machač v hospodě vykládal. Byl s chlastem na léčení. Vrátil sa a za měsíc z něho nezbylo nic. Dobře vím, neboj sa dobře.

ANTONÍN

Všecko je jinačí strýcu...

STRÝC

Je jiná doba. Jaká ale nevíš, co?

ANTONÍN

Jiná.

STRÝC

Jiná... Všecko je furt stejné. Podívej sa z kopca!

TATA

Že sa s ním bavíš vůbec.

STRÝC

(Odchází.) Jiná doba, jiná doba... Tož nic. Tož tak. Josefku! Josefku!

ANTONÍN

Běž Jozo, běž, běž... Co chceš tato?

TATA

Kemu tykáš?

ANTONÍN

Tobě! Ty mi neplestíš?

TATA

Neznám ťa. Navidím ťa, neslyším ťa!

ANTONÍN

Neznáte, nevidíte, neslyšíte. Trnku ste pokácali... Šak moju trnku. Co všeci furt. Furt! Ať vám chalupa na chlavu spadne, ať vám voda ve studni vyschne, aby sa trnky ve větru polámaly a šárku měly. Kdybyste z vlečky spadnul, a psi aby vás v horách pokúsali. Plot spadne, stodola vyhoří, stůl sa rozpadne. Tato!? Josefa na saňoch z kopca kdybyste pustili dolů do dědiny, postaral by sa o sebe lepší, jak vy! Co z Vás? Co z vás raz zbude? Nic!

TATA

A ty, co mě neplestíš? Bojíš sa? Tož na, vem židlu! Si chlap, tož dělaj!

ANTONÍN

Ty mňa zabiješ!

TATA

Vem židlu. Přecej neodejdeš z domu enem tak! Dělej! Dělej!
(Smích. Antonín bere židli a praští s ní otce., Tata padá. Přiběhne Jura.)

ANTONÍN

Tato, tato, tato!

JURA

Tato! *(Antonínovi)* Ty sviňo!

STRÝC

Juro!

TATA

(Procitá, dívá se na Antonína.)

ANTONÍN

(Odchází. Náhle výkřik.) Joso! *(Antonín přináší oběšeného bratra. Ten se dusí.)* Joso ty jsi blb!

(Antonín se pomalu zvedá k odchodu. Ozývají se hlasy v krajině. Jsou prosebné. Mohou zaznít z úst rodiny.)

PRVNÍ HLAS

Trnky pořezané.

DRUHÝ HLAS

Branka otevřítá.

TŘETÍ HLAS

Stodola zas plná sena.

ČTVRTÝ HLAS

Pluh v trávě zaprstený.

PÁTÝ HLAS

Dřevo u kamení

ŠESTÝ HLAS

Hruška zlomená.

SEDMÝ HLAS

Smrky pod nebem.

OSMÝ HLAS

Ptáci za trámem.

DEVÁTÝ HLAS

Cestička zarostená.

DESÁTÝ HLAS

Rosy na listoch.

JEDENÁCTÝ HLAS

V rosách světél.

DVANÁCTÝ HLAS

Voda ve studni.

TŘINÁCTÝ HLAS

Ticho tu je.

ČTRNÁCTÝ HLAS

Vánek po ledu strachem popraskaném...

(Rodina usedá ke stolu. Antonín usedne do čela. Je nesvůj. Tata na něj dlouze hledí. Antonín se společně s Tatou zvedají od stolu. Tata jej doprovodí ke dveřím. Pohladí jej, či udělá nějaké jiné smířlivé gesto na rozloučenou. Tata dlouze hledí za odcházejícím synem. Ten prochází zadním plánem do světa. Někam. Nevíme kam. Nevíme, zda se kdy navrátí. Může zaznít i hlas mrtvé matky s prosbou o Antonínův návrat domů. Opona se pomalu zavírá. Tata stále hledí do krajiny za odcházejícím synem.)

Konec

KOFFI KWAHULÉ: NESTYDA

KOFFI KWAHULÉ. Narodil se roku 1956 v Abengourou (Pobřeží slonoviny). Vystudoval Národní umělecký institut a ve třidvaceti letech získal stipendium na nejslavnější pařížské herecké škole l'École Nationale Supérieure des Arts et Techniques du Théâtre. Od té doby žije ve Francii. Svá studia ukončil doktorátem na Nové Sorboně.

Kofi Kwahulé je herec, režisér, prozaik a autor dvou teoretických studií o divadle. Je osobností vzpírající se jakémukoliv „škátulkování“, etnografickému či uměleckému. K psaní divadelních textů jej přivedla láska k filmu a jazzu. Odtud pramení výrazná muzikálnost jeho textů. „*Píšu a přitom si pouštím jazz. Je to jediná hudba, kterou opravdu poslouchám a která také rytmitizuje mé hry.*“ Píše ve francouzštině, občas s anglickými výrazy. Svět jeho her mísí často každodennost se snem, realitu se surreálem, evropské vlivy s africkými kořeny. Dosud napsal šestnáct divadelních her a několik adaptací, které se hrají v Evropě, Africe a Americe. Hra *P'tite souillure* (Nestyda), která je první Kwahulého hrou přeloženou do češtiny, je typickým příkladem nové vlny africké dramatiky 90. let 20. století. Jejím hlavním tématem je otázka odpovědnosti za naše činy. Zároveň je to hra o střetu generací. Je to místy sžíravé, místy nesmírně zábavné podobenství o vině a trestu. Při četbě se nám vybaví určitá paralela s Hamletem.

NESTYDA

Překlad: Michal Láznovský.

Osoby: 2 muži (Otec – 40–50 let, Ikedia – asi 20 let) + 2 ženy (Matka – 40–50 let, Dcera/Nestyda – asi 20 let). Poznámka k obsazení: Hru uvedlo mj. i Divadlo DISK (při pražské DAMU) jako generační divadlo.

Doba a místo děje: Současnost. Měšťanský dům. Promítací plátno, nebo velká obrazovka, na které vidíme úryvek z filmu Jih proti severu, či romantickou scénu z jiného filmu. V pozadí tančí maska, kterou vidí jen Matka.

Nudnou atmosféru v rodinném domě naruší příchod mladíka, který chce zapálit dům. Jeho motivy, stejně jako identita, jsou nejasné. Dcera ho nazývá Ikedia, ale z její řeči je stále jasnější, že Ikedia vlastně neexistuje, respektive je vším, po čem ve zjitřené ženské fantazii touží jak Dcera/Nestyda, tak Matka. Hranice skutečnosti příběhu jsou nezřetelné. Kwahulého hra *Nestyda* má ovšem i svou detektivní rovinu o staré vině, kterou je zapotřebí rozplést.

Zpočátku to vypadá, že Ikedia je přítelem Dcery, přítelem, kterého zatím před rodiči tajila, ale mluvila o něm. Matka postupně zjišťuje, že Ikedia je neznámý člověk. Dcera přitom Matku obviňuje ze žárlivosti. Ale jisté je, že ačkoli je postupně odhalováno, že Ikedia není TEN Ikedia, o kterém Dcera mluvila, Ikedia ví o této rodině všechno. Pro Dceru představuje něco jako obranu, podporu. S ním je proti rodičům (a zejména Matce) silná. Matka trvá na tom, aby Otec Ikediou vyhodil. Jako by tušila, že jim přinesl neštěstí.

Dcera: *Vidíš, jsem připravená; čekám na tebe už léta. V poslední době jsem cítila tvůj příchod ze zpěvu stromů v zahradě, až jsem konečně za oknem uviděla tvoje oči, svítily v noci z koruny čínské jasmínu. Je to pravda, že jsi syn blesku? Jsem si jistá, že teď právě dopadá hromobití na otcovu hlavu. – Koukej ho vyhodit! Koukej mi ho vykopat ze dveří – Ale ty se nedáš, vid'?* Slib mi, že před ní neskloníš hlavu, tak jako tak odejdeme. Kdybys věděl, jak ta mě ničí.

Ikedia ví i to, že Otec říká Dceři Nestydo. Navzdory Matce, kterou to rozčiluje. Sama by chtěla, aby jí manžel tak říkal. Dcera čeká dítě, ale myslí si, že o tom dosud nikdo nevěděl, mluví o tom jen s Ikediou. Ve skutečnosti to vědí všichni, jako prý všechno v tomhle městě.

Otec za doprovodu hudby a svého zpěvu tančí lehký tanec (což se ve hře několikrát opakuje). Společně s Ikediou rekonstruuji dávno příhodu, kdy Matka na náměstí vystřelila na masku. Byl to člověk, který v masce tančil na náměstí a lidé mu dávali peníze. Všichni vědí, co se stalo, ale nikdo o tom nemluví. A právě proto Otec nechápe, proč by měla platit jen jeho rodina. Ikedia souhlasí, chce vypálit celé město. Ale na této rodině visí podivné prokletí, nejvíc tím trpí Dcera, která jako by nemůže žít svůj život.

Matka se snaží dozvědět od Dcery, co má Ikedia v brašně, kterou stále nosí při sobě. Dcera to neví, ale snaží se Matce namluvit, že spala s Ikediou, aby donutila Matku žárlit.

Dcera: *To všechno jsem stvořila, maminko, abych ti dala facku, tvou životní facku. Ikedia jsem já, to je můj příběh.*

Otec a Ikedia přecházejí přes obývací s výbuchy smíchu, žen si vůbec nevšímají. Matka chce zorganizovat večeři. Otec ji přesvědčuje, že na popud Ikedii nebudou jít to a tak, jak si to plánovali. Budou improvizovat na zahradě. Vše se začíná řídit podle Ikediových pokynů.

Matka míří na muže puškou. Dcera Matku slovně napadá, Matka hledá prášky, je hysterická. Ikedia brání Dceru, rozpoutává se velká hádka mezi ním a Matkou. Matka se mu vysmívá, ale když Ikedia vytáhne revolver, bere všechno zpátky. Ale Ikedia ji začne pronásledovat s pistolí v ruce. Za scénou je pak slyšet několik výstřelů. Dcera doufá, že Ikedia Matku zabil, ale ti dva po chvíli vtančí na scénu. Matka prožívá své štěstí, přitom napadá Dceru, ale je jen směšná. Najednou obdivuje Ikediou, snaží se ho získat, jemu je to protivné.

Matka objasňuje Ikediově, proč si s Otcem promítají úryvek z polibkem z romantického filmu – při něm se totiž v kině poprvé políbili, a tak si z toho udělali svůj rituál, který v nich vyvolává vášně. Matka s Otcem odejdou.

Ikedia se zabývá svou zbraní, zatímco mu Dcera vmlouvá, že ji bude milovat. Zároveň ho nutí, aby udělal to, kvůli čemu přišel. Ikedia vyndá z brašny lidské kosti, kterými pak kolem sebe opisuje ochranný kruh. Pak vyndá masku a nasadí si ji. Ikedia tančí tanec, který předtím tančil Otec. Při prvních krocích se spěšně vrací Matka a Otec zcela nazí, ale zdá se, že si to neuvědomují, tak jsou fascinováni Ikediovým tancem a cizojazyčným zpěvem. Matka s Otcem začnou vyprávět, co se kdysi stalo. Jsou k tomu asi donuceni silou Ikediova výrazu. Setkali se před časem s Ikediou na kopci, kde je hřbitov psů. Viděli Ikediou v hrobě. A on teď přišel do jejich domu. Matka kdysi zastřelila jeho otce, který tančil na náměstí. Mánil totiž pohledem Dceru a ta zase Otce. Matka to nemohla snést...

Závěr hry tvoří obraz, ve kterém jdou paralelně vedle sebe tři textové roviny – monolog šílené matky (jakási hudební kulisa – nekončící replika), dialog Ikedii a Nestydy a monolog Otce (vypráví pověst z Babylonu).

Ikedia chce s Dcerou odejít, ona volá po ohni, chce dokonat to, kvůli čemu Ikedia přišel. Ale on našel, co najít chtěl, a to mu stačí. Matka a Otec vyslovili své hříchy. Nakonec odchází Ikedia s Dcerou navždy. Zůstává šílená Matka a Otec, který snad cítí vykoupení za bývalé hříchy. Ale jaký to má smysl, když tu zůstaly trosky?

Text hry vyšel knižně, vydal jej Divadelní ústav v Praze v roce 2002. Lze jej objednat na adrese: Divadelní ústav, knihkupectví Prospero, Celetná 17, 110 00 Praha 1, tel./fax: 224 809 156, e-mail: prospero@divadlo.cz, <http://www.divadlo.cz/prospero>. Cena 70,- Kč.

*Dramaturgický pozorník připravila a napsala
Pavla Morávková*

*Autobiografické údaje byly čerpány ze statě Lucie Němečkové
z vydání hry v edici Současná hra Divadelního ústavu v Praze*